

Hálózatban a tudás

A BOBCATSSS konferencia múltja és jelene

Knowledge in the Network

The Past and Presence of the BOBCATSSS Conference

Szabó Dóra 

szabo.dora@arts.unideb.hu

Debreceni Egyetem,

Bölcsészettudományi Kar, Média-

és Könyvtártudományi Intézet,

Könyvtár- és Információtudományi

Tanszék

tanársegéd

Dani Erzsébet 

dani.erzsebet@arts.unideb.hu

Debreceni Egyetem,

Bölcsészettudományi Kar, Média-

és Könyvtártudományi Intézet,

Könyvtár- és Információtudományi

Tanszék

egyetemi docens

Beérkezett: 2025.08.25.

Elfogadva: 2025.11.10.

Publikálva: 2025.11.26.

Cite as / Így hivatkozd: Szabó, D., Dani, E. (2025) Hálózatban a tudás: A BOBCATSSS konferencia múltja és jelene / Knowledge in the Network: The Past and Presence of the BOBCATSSS Conference, Central European Library and Information Science Review (CELISR), 2(4), p. 476–480.

A BOBCATSSS nemzetközi konferencia egy évente megrendezett esemény, amelyet különböző európai egyetemek könyvtár- és információtudományi hallgatói koordinálnak, elősegítve az együttműködést és a tudásmegosztást a könyvtár- és információtudomány (LIS) területén. 1993-as indulásuk óta a BOBCATSSS konferenciák jelentős platformként szolgálnak hallgatók, szakemberek és akadémikusok számára, hogy bemutassák kutatásaikat, megvitassák a kortárs kérdéseket, illetve feltérképezzék a tudományterület legújabb trendjeit. A konferencia különleges, hallgatóközpontú jellege biztosítja a friss nézőpontok és az innovatív megközelítések megjelenését, tükrözve a szakterület dinamikus és folyamatosan változó természetét. Minden évben más és más európai egyetem ad otthont az eseménynek, ezáltal támogatva a nemzetközi mobilitást és a kulturális információcserét, valamint erősítve a könyvtár- és információtudományi oktatás, illetve kutatás nemzetközi dimenzióját. A BOBCATSSS konferenciák fő témái sokszínűek, számos területet lefednek, interdiszciplináris fórumként elősegítik az új ötletek kialakulását és a szakmai hálózatok kiépülését, ezáltal jelentősen hozzájárulva a könyvtár- és információtudomány fejlődéséhez.

BOBCATSSS, nemzetközi konferencia, könyvtár- és információtudomány, tudásmegosztás

The BOBCATSSS organization hosts an annual symposium coordinated by students from various European universities specializing in library and information science (LIS). Since its establishment in 1993, this conference has become an important platform for students, practitioners, and scholars to share their research, engage in discussions about current challenges, and examine emerging trends within the LIS field. Its distinctive student-led character ensures the integration of fresh insights and creative approaches that mirror the dynamic and evolving nature of the discipline. Each year, a different university across Europe organizes the event, fostering intercultural exchange and strengthening the international dimension of LIS education and research. BOBCATSSS covers a wide array of topics, including digital libraries, information literacy, knowledge management, and the effects of new technologies on information services. By serving

as an interdisciplinary venue, the conference supports the generation of novel ideas and the development of professional networks, thus playing a significant role in advancing the field of library and information science.
BOBCATSSS, international conference, library and information science, knowledge exchange, LIS education

„A szervezet neve egy mozaikszó, amely az eredeti részt vevő egyetemek városainak nevét foglalja magában ...”

1. Bevezetés

A könyvtár- és információ-tudományfókuszú BOBCATSSS¹ szimpózium különböző európai egyetemek hallgatói által kerül megrendezésre évi rendszerességgel. Az eseménysorozatot 1993-ban indították több európai egyetem hallgatóinak közös kezdeményezéseként, azzal a céllal, hogy platformot teremtsenek a szakterületen belüli tudáscserére. A szervezet neve egy mozaikszó, amely az eredeti részt vevő egyetemek városainak nevét foglalja magában: Budapest, Oslo, Barcelona, Koppenhága, Amszterdam, Tampere, Stuttgart, Szombathely és Sheffield. A BOBCATSSS küldetése, hogy nemzetközi platformot biztosítson az ötletek, kutatási eredmények és innovációk megosztására a könyvtár- és információ-tudományban. A hallgatói részvétel hangsúlyozásával a BOBCATSSS elősegíti a jövő könyvtár- és információ-tudományi szakembereinek szakmai fejlődését, valamint támogatja a nemzetközi együttműködést és a kapcsolatépítést. A konferenciák folyamatosan reflektálnak a könyvtár- és információ-tudomány változó kihívásaira, így olyan aktuális területekre is kitérnek, mint a digitális átalakulás, az információ-étika vagy az új technológiák információs szolgáltatásokra gyakorolt hatása. A konferenciát minden évben más egyetem rendezi, biztosítva ezáltal a nézőpontok és a szakértelem gazdag változatosságát.

A BOBCATSSS egyik kiemelkedő ismérve a hallgatói részvétel hangsúlya. A konferenciákat a részt vevő egyetemek hallgatói szervezik oktatói támogatás mellett, amely lehetőséget teremt számukra a konferenciatervezési, menedzsment- és szervezési tapasztalatok megszerzésére. Ez a hallgatóközpontú megközelítés nemcsak a vezetői és szervezési készségek fejlődését szolgálja, hanem ösztönzi az aktív részvételt és az együttműködést is a könyvtár- és információ-tudomány fiatal és leendő szakemberei között. Ez a részvételi modell gazdagabbá teszi a tanulási élményeket, lehetőséget nyújt arra, hogy a hallgatók aktív alakítói legyenek szakmai közösségük diskurzusának, s ezáltal felkészüljenek jövőbeli szerepükre könyvtárosként és vezetőként.

2. Az elmúlt évek konferenciái

A BOBCATSSS 2025 központi témája a mesterséges intelligencia és a könyvtár- és információ-tudomány metszéspontja volt. Az eseményt az Isztambuli Egyetem, az Ankarai Egyetem és a franciaországi Gustave Eiffel Egyetem szervezte. A program a mesterséges intelligencia különböző aspektusait érintette, mint etikai és jogi kérdések, digitális műveltség, tudásmenedzsment és jövőbeli technológiai trendek. A háromnapos rendezvény plenáris előadásokból, panelbeszélgetésekből, esettanulmányokból, poszterekből és workshopokból állt. Sok év után, a debreceni konferencia óta most mondható el először, hogy jelentős magyar részvétel volt, több előadás szólt a hazai MI-integrációról és könyvtári innovációkról (Koçlu, 2025).

A 2024-es konferencia Coimbrában, Portugáliában került megrendezésre, és az „Információs szakma és fenntartható fejlődés” volt a központi témája, amely keretében a könyvtár- és információ-tudomány aktuális kihívásait és a fenntarthatósági szempontokat vizsgálták, különös tekintettel arra, hogyan járulhatnak

¹ A BOBCATSSS hivatalos honlapja elérhető: <https://bobcatsss2025.org.tr/> (Utolsó elérés: 2025. 08. 08.)

hozzá az információs szakemberek a fenntartható fejlődési célok megvalósításához. A szakmai esemény programja sokrétű volt, számos plenáris előadást, workshopot és doktori szekciót foglalt magában, amelyek multidiszciplináris megközelítéssel vizsgálták a digitalizáció, a mesterséges intelligencia és az algoritmikus műveltség fenntarthatóságához kapcsolódó aspektusait. Kiemelt hangsúlyt kapott a 21. századi készségek és kompetenciák fejlesztése az információs szakmában, továbbá a társadalmi szempontok – így a nemi sokszínűség, a diverzitás és a társadalmi inklúzió (befogadás) – megjelenése az információs rendszerek fejlesztésében és alkalmazásában. A konferencián elhangzott előadások között szerepeltek kutatási adatmenedzsment-témák, digitális bölcsészeti projektek, valamint nem- és genderspecifikus információs rendszerek vizsgálata, különösen a magyar kutatói közösség aktív részvételével (Szabó, et al., 2024).

A 2023-as konferenciát Oslóban tartották, ezúttal a fenntarthatóság és a könyvtár- és információtudomány kapcsolata állt a fókuszban („A New Era: Exploring the Possibilities and Expanding the Boundaries”). A konferencia három fő területre koncentrált: az újszerű, különleges és korszerű épületek tervezése és átalakítása; új virtuális megoldások alkalmazása a szolgáltatások, programok és kiállítások hozzáférhetővé tételére; valamint a gyűjtemények digitalizációjának felgyorsítása és új médiaeszközök beszerzése. Ezek a fejlesztések átalakítják az információs szolgáltatások mibenlétét és működését. A tudományos program sokrétű témákat fedett le, többek között a fenntarthatóságot, részvételi gyakorlatokat, találkozóhelyeket, könyvtár–múzeum–archívum–együttműködést, irodalmi és kulturális közvetítést, gyermekkönyvtárakat, közös olvasást, interakció-tervezést és felhasználói élményt, közösségi ellenálló képességet, esélyegyenlőséget, diverzitást, nyílt hozzáférést, tudományos kommunikációt, tudásszervezést és -menedzsmentet, univerzális tervezést, felhasználói közösségeket, játékokat, információarchitektúrát és információs magatartásokat. Ezenkívül a konferencia jelentős mértékben foglalkozott a digitális innováció lehetőségeivel és a szolgáltatások fizikai és virtuális határainak tágításával, miközben elősegítette a tudományos párbeszédet és a szakmai együttműködést egy sokszínű, nemzetközi szakmai közösségben. Az esemény hibrid formában zajlott, és hangsúlyosan támogatta a fenntartható, költséghatékony konferenciaszervezést, valamint a tudományos utánpótlás bevonását és szakmai fejlődését (Henriksen et al., 2023).

2022-ben a konferencia Debrecenben zajlott, témája az adat- és információtudomány („Data and Information Science”) volt. A konferencia keretében a könyvtár- és információtudomány aktuális és gyorsan változó kihívásait vizsgálták. Az eseményt a Debreceni Egyetemen rendezték meg hibrid formában, a társszervező pedig a hannoveri Alkalmazott Tudományok Egyeteme volt. A konferencia fő fókuszterületei között szerepelt a tudománymetrika, a tudásfelfedezés a döntéshozatal és szakpolitika támogatására, az adat- és információs műveltség, az adatvédelem és a biztonság, a nagy adatok és adatbányászat, valamint a felelősségteljes mesterséges intelligencia kérdései. Kiemelt figyelmet kaptak a vizualizációs technikák, az adatok és információk virtuális terekben való megjelenítése, az ember-gép interakció és az intelligens tudásprodukciónak. A nyitottság témakörében a nyílt tudomány (*open science*), a nyílt hozzáférés (*open access*), a tudományos igazságosság, a nyílt kormányzati adatok, a FAIR adatok, a szemantikus web, valamint a közösségi tudomány népszerűsítése és a fenntarthatóság voltak a központi kérdések. Az intézményi szerepek tekintetében az adattudomány (*data science*) alkalmazásai, az információmenedzsment, az adat- és információs szolgáltatások fejlesztése, továbbá a könyvtárak szerepe az adattudo-

„2022-ben a konferencia Debrecenben zajlott, témája az adat- és információtudomány («Data and Information Science») volt.”

mány (*data science*) mozgalomban és az oktatásban is helyet kaptak. A résztvevők különféle formátumokban, előadások, posztok, rövid Pecha Kucha prezentációk és workshopok keretében oszthatták meg eredményeiket és tapasztalataikat. A program gazdag tudományos tartalommal szolgált, megjelentek olyan témák, mint például a pandémia hatásainak vizsgálata a könyvtári digitális átalakulásra, a kutatási adatmenedzsment, webarchiválás a felsőoktatásban, az adatvédelem kérdései, a mesterséges intelligencia felelősségteljes fejlesztése az EU-ban. Ezen a konferencián is nagy hangsúlyt fektettek a FAIR adatkezelés történetére és jelenére, az információs szorongás és elkerülés élethelyzeteire, valamint a digitális bölcsészet és *open science* metszéspontjaira (Dille, et al., 2022).

A 2021-es BOBCATSSS konferencia a digitális transzformációval foglalkozott, amely keretében a könyvtár- és információtudományi szakma aktuális kihívásait és lehetőségeit vizsgálták kutatásaikban a résztvevők. Az online térben zajlott esemény kiemelt témái közé tartozott a digitális átalakulás hatása a kormányzati adminisztrációra, az információmenedzsmentre, az oktatásra és a könyvtári szolgáltatásokra, valamint a mesterséges intelligencia és az új hitelesítési módszerek alkalmazása. A járványhelyzet kapcsán külön figyelmet kaptak a COVID-19-krisz hatásai, például az online oktatás fejlesztése és a digitális könyvtári szolgáltatások támogatása. Továbbá a konferencia az információs szakemberek digitális kompetenciáinak fejlesztésével, a digitális örökség kezelésével, a nyílt hozzáférés (*open access*) és a digitális kultúra kérdéseivel, valamint az adatvédelem és a távoli munkavégzés kihívásaival is foglalkozott (Szabó, et al., 2024).

A 2020-as BOBCATSSS konferencia központi témája a dezinformáció és az álhírek voltak, különös tekintettel azok propagandacélú és a társadalmi befolyásolás eszközeként való szerepére. A háromnapos program különböző szekciói és workshopjai az álhírek felismerésének kérdéseit, az információetikai dilemmákat, valamint a könyvtári stratégiákat vizsgálták a megbízható információ biztosításának kontextusában a digitális környezetben. A konferencián jelentős hangsúlyt kapott a könyvtárak társadalmi szerepe, a hiteles információhoz való hozzáférés biztosítása, a kritikai gondolkodás fejlesztése és az információs szakemberek etikai felelőssége. Előadások mutatták be a hamis hírek különböző típusait, azok hatását, az információs műveltség szükségességét, valamint a technológiai eszközök és a metaadatok szerepét a hamis tartalmak felismerésében. Ezenkívül megjelentek a digitális és mobil hozzáférés kérdései, a kutatási adatmenedzsment, az akadémiai integritás és a személyes digitális örökség kezelése, különös tekintettel a modern könyvtári oktatásra és gyakorlatra (Boustany, Seccardini, 2020).

3. Összegzés

A BOBCATSSS konferenciák kulcsfontosságú szerepet töltenek be a könyvtár- és információtudomány szakmai közösségének fejlődésében és innovációjában. A konferencia az elmúlt években is bizonyította az ellenálló képességét és alkalmazkodóképességét a globális kihívásokhoz, miközben folyamatos platformot biztosított a legfrissebb kutatások, innovatív gyakorlatok és szakmai diskurzus számára.

A konferenciák fókusza évről évre reflektál a könyvtáros szakma aktuális és jövőbeli kihívásaira; így 2020-ban a dezinformáció és álhírek témája, 2021-ben a digitális transzformáció, 2022-ben az adattudomány (*data science*) és mesterséges intelligencia, 2023-ban a fenntarthatóság, 2024-ben pedig a fenntartható fejlődés kaptak központi szerepet, miközben 2025-ben a mesterséges intelli-

„Előadások mutatták be a hamis hírek különböző típusait, azok hatását, az információs műveltség szükségességét ...”

gencia és a könyvtár- és információtudomány metszete állt a középpontban. Ez a tematikai sokszínűség és aktualitás erősíti a BOBCATSSS konferenciák relevanciáját és vonzerejét.

Ezenkívül fontos kiemelni a BOBCATSSS egyediségét. A hallgatók aktív részvétele a szervezésben és a szakmai programban lehetőséget ad a fiatal szakembereknek a tudományos bemutatkozásra, a nemzetközi kapcsolatépítésre, valamint gyakorlati tapasztalatok szerzésére a projektmenedzsment, a nyilvános beszéd és a kutatás terén. Egyre szélesebb az egyetemi részvétel, és az elhangzott előadások tanulmány formájában is egyre rangosabb folyóiratokban jelennek meg. Ez a hallgatóközpontúság hozzájárul a könyvtáros közösség megújulásához és élénkségéhez. Továbbá az egyesület igyekszik minél több országot megszólítani.

A nemzetközi részvétel és hálózatépítés révén a konferenciák támogatják a globális könyvtár- és információtudományi közösség együttműködését, tudáscseréjét és közös előrelépését. Ezzel párhuzamosan hozzájárulnak a szakmai fejlődéshez, hiszen a résztvevők workshopsorozatok, plenáris előadások és panelbeszélgetések során sajátíthatják el a legújabb módszereket, eszközöket és bevált gyakorlatokat.

A következő, 2026-os BOBCATSSS konferencia, amelyet Nagyszebenben, Romániában szerveznek meg, a *Thinking for Tomorrow: Redefining Information Networks in the Digital Era* címmel a digitális kompetenciák, az információs hálózatok átalakulása, a mesterséges intelligencia és a társadalmi bizalom kérdéseire fókuszál, így folytatva a konferenciasorozat hagyományát a könyvtár- és információtudomány aktuális és jövőbeli kérdéseinek multidiszciplináris vizsgálatában.

Felhasznált és ajánlott források

Boustany, J., Seccardini, G. (szerk.) (2020) *BOBCATSSS 2020 - Paris Information management, fake news and disinformation. Abstract booklet*. Université Gustave Eiffel, Paris. Elérhető: https://bobcatss2020.sciencesconf.org/data/pages/BoA_final.pdf (Utolsó elérés: 2025. 11. 07.)

Dille, N., Stegemeyer, M., Janus, L., Witten, M., Menzel, M-A., Arnold, M., Eichhorn, K. (2022) *30th BOBCATSSS Symposium Data and Information Science: Book of Abstracts*, Debrecen, Hungary. <https://doi.org/10.25968/opus-2312>

Henriksen, D., Khosrowjerdi, M., Johnston, J., Liguziński, M., Shuva, N. Z., Skaug, J. (2023) *Proceedings of the BOBCATSSS 2023 Conference. BOBCATSSS 2023 A New Era - Exploring the Possibilities and Expanding the Boundaries*, Oslo, Norway. <https://doi.org/10.5281/zenodo.8136825>

Koçlu, B. (2025) *BOBCATSSS 2025 in Istanbul: Internationale Perspektiven auf KI und Informationswissenschaft: Ein Erfahrungs- und Symposiumsbericht*, De Gruyter Bill, 76(4), pp. 211–215. <https://doi.org/10.1515/iwp-2025-2020>

Szabó, D., Dani, E., Nemes, L. (2024) *Report on the international library and information scientific conference: the past years of BOBCATSSS*, Folia Toruniensia, 24, pp. 193–204. <https://doi.org/10.12775/FT.2024.010>